

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-855

20.10.2022

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Styreansvar – unntak for uberettiget vinning?

Sikrede var leder for en anleggsavdeling og nestleder i styret i et firma/entreprenørselskap. I juni 2020 benyttet firmaet en leaset gravemaskin som innbyttmaskin i forbindelse med at det ble inngått leasingavtale på en ny gravemaskin. Sikrede forestod innbytte av maskinen og signerte leasingavtalen på den nye gravemaskinen. Firmaet løste ikke inn gjenstående saldo på den opprinnelige maskinen til leasingselskapet. Leverandør av den nye maskinen utstedte en kreditnota på kr 550 000 til firmaet og utbetalte senere beløpt til virksomheten. I september 2020 innhentet firmaet et utkjøpstilbud på den opprinnelige maskinen fra leasingselskapet, uten at det samtidig ble opplyst at maskinen var avhendet. Leasingselskapet fremla et utkjøpstilbud, men dette ble ikke antatt av firmaet, som i stedet fortsatte å betale månedlig leasingleie i henhold til leasingavtalen. Våren 2021 ble det åpnet konkurs i firmaet. Som følge av at gravemaskinen var avhendet, led leasingselskapet et tap estimert til kr 550 000, utfra gravemaskinens verdi på konkurstidspunktet. Leasingselskapet tok i november 2021 ut stevning med krav om solidarisk erstatningsansvar mot styreleder/daglig leder og sikrede for kr 550 000, med tillegg av renter og saksomkostninger. Sikrede meldte saken inn under den avtalte styreansvarsforsikring i firmaet. Selskapet bestred at det forelå en dekningsmessig skade under henvisning til vilkårenes unntak for "uberettiget vinning". Nemnda kom til at erstatningskravet fra N. var begrunnet med at sikrede hadde skaffet seg eller andre en uberettiget vinning, og at unntaket derfor kom til anvendelse.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 550 000 med tillegg av forsinkelsesrente og sakskostnader

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under sikredes styreansvarsforsikring.

Forsikringstaker er et firma som har styreansvarsforsikring med følgende dekning:

4. Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter sikredes personlige erstatningsansvar for formueskade som sikrede pådrar seg som følge av et personlig ledelsesansvar i den virksomhet som står nevnt i forsikringsbeviset.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes personlige rettslige erstatningsansvar for formueskade som følge av personlig ledelsesansvar i den forsikrede virksomhet.

Med formueskade menes økonomisk tap som ikke er en følge av person- eller tingsskade.

I pkt. 5.2.5 er det gjort unntak for:

5.2.5 Uberettiget vinning

Forsikringen omfatter ikke ansvar for erstatningskrav som er begrunnet med at sikrede har skaffet seg eller andre en uberettiget vinning.

Med uberettiget vinning menes også ansvar som følge av beslutning om erverv av aksjer i, overføring av formue, lån eller sikkerhetsstillelse til gunst for virksomhet hvor sikrede har eierskap, til gunst for sikredes familie eller selskaper hvor sikredes familie har betydelig økonomisk interesse. Som sikredes familie regnes:

- sikredes foreldre,
- sikredes barn, søsken, og deres ektefeller,
- sikredes ektefelle eller samboer. Med samboer menes person sikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold som har vedvart de siste to årene.

Sikrede var leder av anleggsavdelingen og nestleder i styret i et entreprenørselskap (heretter "V."). Gjennom sine roller var sikrede omfattet av styreansvarsforsikringen som V. hadde avtalt i selskapet.

V. gikk konkurs 5.5.21. I juni 2020 benyttet V. en gravemaskin som var leaset av N., som innbyttmaskin ved leasing av ny gravemaskin.

Mottaker av gravemaskinen, H. AS, utstedte den 30.6.20 en kreditnota til V. på kr 580 000 for gravemaskinen. Senere utbetalte de summen til V., uten at gjestående saldo på leasingavtalen ble innløst til leasingselskapet.

I september 2020 sendte V., ved sikrede, en forespørsel til N. om et utkjøpstilbud på den aktuelle gravemaskinen som var blitt benyttet som innbyttmaskin. N. ga deretter et utkjøpstilbud den 28.9.20.

Utkjøpstilbudet ble ikke akseptert og betalt innen utløpet av akseptfristen. Ifølge sikrede berodde dette på en misforståelse i V. der leder av regnskaps- og økonomiavdelingen trodde at det nye utkjøpstilbudet skulle følges opp med en faktura fra N.

V. fortsatte i stedet å betale leasingleie til N. på gravemaskinen som var avhendet.

Forholdet ble ikke bragt i orden av V. før konkursen i mai 2021, noe som medførte at N. led et tap på NOK 550 000.

N. tok på bakgrunn av ovennevnte ut forliksklage den 23.8.21, mot tidligere daglig leder/styreleder i V. og mot sikrede, med krav om erstatning begrenset oppad til kr 550 000.

Daglig leder/styreleder og sikrede er holdt solidarisk ansvarlige i forliksklagen. Saken ble innstilt fra forliksrådet den 21.10.21. N. tok deretter ut stevning til tingretten 16.11.21.

Sikrede meldte saken inn under styreansvarsforsikringen i selskapet, for det tilfellet at han skulle bli holdt ansvarlig i henhold til N. sin påstand. Selskapet avviste ansvar i brev av 6.1.22.

Sikrede brakte saken inn for Finansklagenemnda 2.5.22.

I dom fra tingretten avsagt 29.7.22 ble sikrede idømt erstatningsansvar. Sikrede har påanket dommen til lagmannsretten ved anke 15.9.22.

Sikrede krever dekning for ansvar han måtte bli pålagt under ansvarsforsikringen og bestrider at unntaket for uberettiget vinning kommer til anvendelse i saken.

Sikrede bestrider at han begikk et straffbart forhold i forbindelse med bruken av den ikke-utkjøpte gravemaskinen som innbyttmaskin, og at han som ansatt avdelingsleder har begått en straffbar handling ved sin håndtering av saken. Det dreier seg om misforståelser oppstått i forbindelse med håndteringen av saken som var utenfor hans ansvarsområde, og som han ikke kunne kontrollere.

Sikrede forklarer prosedyren for den aktuelle transaksjonen da gravemaskinen skulle byttes ut med at det på bakgrunn av langvarig samarbeid var etablert en trekanttransaksjon der V. leverte maskinen som skulle kjøpes ut fra leasingavtalen med N. til H. AS, som deretter foretok oppgjør for utkjøpet, på vegne av V. overfor N. Utkjøpet ble finansiert av kjøpesummen som H. skulle betale til

V. for den utkjøpte maskinen. Transaksjonen gikk ut på at V. leverte den utkjøpte maskinen til H. mot at H. utleverte den nye maskinen til V., som hadde inngått leasingavtale med N. for den nye maskinen.

Det er feil at N. ikke hadde samtykket til, eller var kjent med, at gravemaskinen ble avhendet. N. var fullt ut kjent med hendelsesforløpet i saken fram til 28.9.20. Utviklingen av saken både før og etter 28.9.20 var forårsaket av misforståelser og lå utenfor sikredes kontroll og ansvar.

Selskapet avviser ansvar og anfører at unntaket i vilkårenes pkt. 5.2.2 for uberettiget vinning kommer til anvendelse. Selskapet legger til grunn at sikrede har avhendet arbeidsmaskinen, noe som har medført en uberettiget vinning for sikrede, dennes ansatte og/eller kreditorer. Dersom V.s urettmessige disposisjon over gravemaskinen tenkes bort, ville gravemaskinen vært i behold på konkursåpningstidspunktet, og N. kunne ha hentet denne.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sikredes ansvar under styreansvarsforsikringen.

Sikredes styreansvarsforsikring har følgende unntak:

Forsikringen omfatter ikke ansvar for erstatningskrav som er begrunnet med at sikrede har skaffet seg eller andre en uberettiget vinning.

Det er gitt motstridende forklaringer på som har skjedd i saken og i hvilken grad det var etablert en felles forståelse av hvordan transaksjoner knyttet til utskiftning av leasede anleggsmaskiner skulle gjennomføres. Etter den fremlagte dokumentasjonen legger nemnda til grunn at det var sikrede, i egenskap av anleggsansvarlig (med signaturrett), som inngikk avtale med H. om levering av ny anleggsmaskin og innbytte av gravemaskinen.

Sikrede anfører at N. hadde samtykket til innleveringen av maskinen til H. Nemnda kan ikke se at slikt samtykke er dokumentert verken i saken mot forsikringsselskapet eller i dokumentene fra den rettslige pågangen mot styreleder og sikrede etter konkursåpningen.

Det er på det rene at H. utstedte kreditnota til V. for innbytted maskinen og utbetalte kr 580 000 + mva. til V. for denne i juni 2020. Det ble ikke tatt initiativ for å kjøpe ut maskinen fra leasingselskapet (N.) på dette tidspunkt. Først i september samme år anmodet V. om utkjøp og fikk da tilbud fra N. 28.9.20. V. aksepterte imidlertid ikke tilbudet og fortsatte istedenfor å betale leasingleie for innbytted maskinen.

Sikrede anfører at maskinen ikke ble kjøpt ut av leasingavtalen pga. misforståelser i forbindelse med håndtering av saken, og at dette var utenfor sikredes ansvarsområde og kontroll. Nemnda kan imidlertid ikke se at det er fremlagt dokumentasjon som tilsier at H. skulle utbetale utkjøpssummen til N., i stedet for til V.

Den utstedte kreditnotaen angir V. som kontraktspart i forholdet til H., og det er ikke fremlagt dokumentasjon på at det forelå en avtale som innebar at H. skulle betale utkjøpssummen direkte til bortleaser N. Det fremgår heller ikke hvordan en slik transaksjon skulle behandles ift. mva. eller hvitvaskingsregelverket.

Selv om det er uklareheter i sakens faktum, mener nemnda at det er sannsynlighetsovervekt for at den gjennomførte transaksjonen har ført til en uberettiget vinning enten for V. eller for kreditorerne i konkursen ved at den leasede maskinen ble brukt til innbytte uten at det er dokumentert at maskinens eier/bortleaser N. har samtykket til dette.

Det var sikrede som inngikk innbytteavtalen som var grunnlaget for at N. tapte utkjøpsverdien. Det innebærer at erstatningskravet fra N. er "begrunnet med at sikrede har skaffet seg eller andre en uberettiget vinning". Unntaket kommer i så fall til anvendelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).